

Recerca en terminologia

La recerca en terminologia avui

MERCÈ LORENTE, PILAR SÁNCHEZ-GIJÓN I LAURA SANTAMARIA
Consell de Redacció

L'objectiu d'aquest «Dossier» és recollir informació actualitzada sobre l'activitat de recerca en terminologia en l'àrea d'acció de les universitats de la Xarxa Vives.

Presentem una relació dels grups de recerca que en els darrers anys han estat actius en projectes de recerca, creació de recursos terminogràfics o en la direcció de tesis doctorals i altres treballs de recerca, vinculats amb la terminologia, el discurs especialitzat, la traducció especialitzada, l'enginyeria aplicada al lèxic o als textos d'especialitat, la història de la ciència i de la tècnica, la documentació i altres àmbits afins. També s'inclouen iniciatives que provenen d'àmbits experts, que dediquen una part significativa de la seva recerca a qüestions d'ús o de normalització de la terminologia de les seves àrees.

Hem recollit també les darreres concessions de projectes relacionats, directament o indirectament, amb la terminologia i els discursos d'especialitat, de projectes del Pla Nacional de Recerca, Desenvolupament i Innovació del Ministeri d'Economia i Competitivitat a tot l'Estat espanyol, amb la finalitat d'observar tendències en la mena de projectes que es demanen o que es concedeixen dins d'aquest camp de recerca.

Finalment, complementa el dossier la llista de les trenta-tres tesis doctorals de les universitats de la Xarxa Vives relacionades també amb aquest tema, defensades entre 2010 i 2014. Aquesta llista dona continuïtat al «Dossier» del número 2 de TERMINÀLIA (desembre de 2010), en què analitzàvem les tesis doctorals sobre terminologia defensades a partir de 1999 a les universitats de la Xarxa Vives. Com en aquella ocasió, hem localitzat les tesis a partir de consultes de paraula clau, matèria i títol de la base de dades TESEO del Ministeri

TERMINÀLIA 10 (2014): 55-60 · DOI: 10.2436/20.2503.01.70
ISSN: 2013-6692 (impresa); 2013-6706 (electrònica) · <http://terminalia.iec.cat>

La recerca en terminologia avui

Mercè Lorente, Pilar Sánchez-Gijón i Laura Santamaria

d'Economia i Competitivitat. La cerca s'ha completat amb la revisió de les tesis publicades en el Portal TDX de la Generalitat de Catalunya, a partir de la consulta per període en alguns departaments de filologia, lingüística, documentació i traducció de les universitats vinculades. En el cas de les universitats d'Alacant i Politècnica de València ha calgut consultar els seus respectius portals. En total, en els darrers quinze anys, des de 1999 fins a l'actualitat, s'han defensat 116 tesis sobre terminologia a les universitats de la Xarxa Vives.

Cal esmentar que la cerca per paraula clau, matèria i títol, complementada amb la revisió de la llista completa d'alguns departaments, no exclou que puguin haver quedat amagades algunes tesis relacionades amb la terminologia. Agraïrem als lectors de la revista que ens ho facin saber, si detecten mancances en aquesta llista, o també en la de grups de recerca, que hem esmentat abans.

Instituts i centres de recerca vinculats amb la terminologia

Institut d'Història de la Medicina i de la Ciència López Piñero (IHMC)

Universitat de València i Consejo Superior de Investigaciones Científicas

<http://www.uv.es/uvweb/institut-universitari-historia-medicina-ciencia-lopez-pinero/ca/presentacio/presentacio-1285893059695.html>

Dir. María Luz López Terrada

L'Institut López Piñero realitza activitats regulars de recerca, documentació, divulgació i formació de postgrau i doctorat en història de la ciència i comunicació científica.

Institut Universitari de Lingüística Aplicada (IULA)

Universitat Pompeu Fabra

<http://www.iula.upf.edu>

Dir. Janet DeCesaris

L'IULA ha constituït i actualitza un corpus textual en diversos àmbits d'especialitat, desenvolupa eines de tractament del llenguatge, ofereix formació doctoral en terminologia i en altres branques de la lingüística aplicada, edita monografies i diccionaris. Acull el grup de recerca IULATERM (Lèxic i Tecnologia), vegeu l'apartat de grups.

Institut Universitari de Llengües Modernes Aplicades (IULMA)

Universitat d'Alacant, Universitat Jaume I i Universitat de València

<http://www.iulma.es>

Dir. Francisca Suau Jiménez

Aquest institut interuniversitari treballa en la recerca sobre llengües aplicades als entorns professionals i sobre discursos d'especialitat, edita diccionaris especialitzats i ofereix serveis. Agrupa diversos grups de recerca interessats en la terminologia en diverses llengües, vegeu l'apartat de grups.

Centre de Documentació Ramon Llull

Universitat de Barcelona

<http://www.cdclull.narpan.net/?Presentaci%F3>

Dir. Lola Badia

El centre inclou la línia de recerca Ciència.cat, vegeu l'apartat de grups.

Centre Universitari de Sociolingüística i Comunicació (CUSC)

<http://cuscub.wordpress.com>

Dir. F. Xavier Vila Moreno

El CUSC va desenvolupar, entre els anys 2006 i 207, un conveni de cooperació amb el TERMCAT per a la realització i publicació de tres estudis sobre implantació de la terminologia catalana de caràcter sociolingüístic.

Grups de recerca amb la terminologia com a línia de recerca

ASTERISC. Grup de recerca en comunicació

Departament d'Estudis de Comunicació, Universitat Rovira i Virgili

<http://www.urv.cat/asterisc/index.html>

Investigador principal: Jordi Farré Coma

COMETVAL: Corpus Multilingüe de Turisme de la Universitat de València

Institut Universitari de Llengües Modernes Aplicades

<http://www.uv.es/cometval>

Investigadora principal: Júlia Sanmartín Sáez (Universitat de València)

EPA: Espanyol Professional i Acadèmic

Institut Universitari de Llengües Modernes Aplicades

<http://cv1.cpd.ua.es/consplanesestudio/consgrpinv/datosGrupo.asp?codGrupo=1278945>

Investigadora principal: M. Antonia Martínez Linares (Universitat d'Alacant)

GALE: Grup d'Anàlisi de les Llengües d'Especialitat

Departament de Lingüística Aplicada, Universitat Politècnica de València

<http://www.upv.es/entidades/DLA/info/527368normalv.html>

Investigadora principal: Marisa Carrió Pastor

GCEC: Gènere, Ciències i Ensenyament de les Ciències

Departament de Didàctica de la Matemàtica i de les Ciències Experimentals, Universitat Autònoma de Barcelona

http://grupsderecerca.uab.cat/genere_ciencia

Investigadora principal: Mercè Izquierdo Aymerich

GENTT: Gèneres Textuals per a la Traducció

Institut Universitari de Llengües Modernes Aplicades

<http://www.gentt.uji.es>

Investigadora principal: Isabel García Izquierdo (Universitat Jaume I)

GRELIC: Grup de Recerca en Lexicologia i Lingüística de Corpus

Departament d'Estudis Anglesos i Alemanys, Universitat de Barcelona

http://www.ub.edu/web/ub/ca/recerca_innovacio/recerca_a_la_UB/grups/fitxa/G/LEXILING/index.html

Investigadora principal: Isabel Verdaguer Clavera

GRESTIT: Grup d'Estudis Interculturals

Departament d'Estudis Anglesos i Alemanys, Universitat Rovira i Virgili

http://www.urv.cat/recerca_innovacio/grupsrecerca/general-grestint.html

Investigador principal: Anthony Pym

Grup BAMILS d'Investigació en Salut Comunitària i Història de la Ciència

Departament d'Infermeria Comunitària, Medicina Preventiva i Salut Pública i Història de la Ciència, Universitat d'Alacant

<http://cv1.cpd.ua.es/consplanesestudio/ConsGrpInv/portal/datosGrupo.asp?codGrupo=3337587>

Investigador principal: Juan Andrés Nolasco Bonmatí

Grup de Lexicografia i Diacronia

Departament de Filologia Espanyola, Universitat Autònoma de Barcelona

<http://grupsderecerca.uab.cat/sfi/>

Investigadora principal: Glòria Claveria Nadal

Internet, Lingüística i Discursos d'Especialitat

Institut Universitari de Llengües Modernes Aplicades

http://www.uji.es/CA/departaments/ang/3c/grups/general/&id_grupo=161

Investigador principal: Santiago Posteguillo Gómez (Universitat Jaume I)

IPA: Anglès Professional i Acadèmic

Institut Universitari de Llengües Modernes Aplicades

<http://rua.ua.es/dspace/handle/10045/3852?locale=ca>

Investigador principal: Francisco Yus Ramos (Universitat d'Alacant)

IULATERM. Lèxic i Tecnologia

Institut Universitari de Lingüística Aplicada, Universitat Pompeu Fabra

<http://www.iula.upf.edu/iulaterm/tpresca.htm>

Investigadora principal: Mercè Lorente Casafont

Lexicografia Teòrica i Aplicada

Departament de Filologies Romàniques, Universitat Rovira i Virgili

http://www.urv.cat/recerca_innovacio/grupsrecerca/general-glossari.html

Investigadora principal: Maria Bargalló Escrivà

LIEC: Llenguatge i Ensenyament de les Ciències

Departament de Didàctica de la Matemàtica i de les Ciències Experimentals, Universitat Autònoma de Barcelona

<http://grupsderecerca.uab.cat/liec>

Investigadora principal: Conxita Márquez Bargalló

MIRAS. Mediació i Interpretació: Recerca en l'Àmbit Social

Departament de Traducció i Interpretació, Universitat Autònoma de Barcelona

<http://grupsderecerca.uab.cat/miras>

Investigadora principal: Marta Arumí Ribas

NEOLCYT: Grup de recerca en llengua de la ciència i de la tècnica (segles XVIII-XIX)

Departament de Filologia Espanyola, Universitat de Barcelona

<http://dfe.uab.cat/llenguayciencia/grupos.php?grp=25>

Investigador principal: Cecilio Garriga Escribano

PERLA. Grup d'Investigació en Lingüística Clínica

Departament de Teoria dels Llenguatges i Ciències de la Comunicació, Universitat de València

<http://www.uv.es/perla>

Investigadora principal: Beatriz Gallardo Paúls

SANHISOC: Sanitat, Història i Societat

Institut d'Història de la Medicina i de la Ciència López Piñero

<http://www.sanhisoc.es>

Investigador principal: Josep Lluís Barona Vilar

SCIÈNCIA.CAT

Centre de Documentació Ramon Llull, Universitat de Barcelona

<http://www.sciencia.cat>

Investigador principal: Lluís Cifuentes

TecnoLeTTra: Tecnologies del Llenguatge, la Terminologia i la Traducció

Departament de Traducció i Interpretació,
Universitat Jaume I
<http://tecnolettra.uji.es/es>
Investigadora principal: Amparo Alcina Caudet

TIREC: Tecnologia Informàtica i Recerca sobre Educació Científica

Departament de Didàctica de la Matemàtica i de les Ciències Experimentals, Universitat Autònoma de Barcelona
<http://www.crecim.cat/portal/index.php/13-per-defecte/per-defecte/162-tirec>
Investigadora principal: Roser Pintó Casulleras

TRADCyT: Traducció Científica i Tècnica

Institut Universitari de Llengües Modernes Aplicades
<https://iulma.blogs.uv.es/2010/11/12/grupo-de-investigacion-tradcyt-traduccion-cientifica-y-tecnica>
Investigadora principal: Júlia Pinilla Martínez (Universitat de València)

TRADUMÀTICA: Traducció i Tecnologies de la Informació i la Comunicació

Departament de Traducció i Interpretació,
Universitat Autònoma de Barcelona
<http://grupsderecerca.uab.cat/tradumatica>
Investigadora principal: Marisa Presas Corbella

Projectes de recerca de terminologia, seleccionats pel Ministeri d'Economia i Competitivitat en les convocatòries del Plan Nacional I+D+I de 2012 i 2013

Diccionario de términos gramaticales latinos
FFI2012-38405-Co2-01
Universidad Complutense de Madrid, Facultad de Filología
FFI2012-38405-Co2-02
Universidad de Zaragoza, Facultad de Filosofía y Letras

MINNE-LEXIKON: Diccionario de términos y motivos de la lírica religiosa y profana de la Edad Media europea (siglos XI-XV)
FFI2012-37392
Universidad de Córdoba, Facultad de Filosofía y Letras

Sistema inteligente de gestión terminológica para traductores
FFI2012-38881
Universidad de Málaga, Facultad de Filosofía y Letras

APLE2: Neologismos generales y neologismos especializados: Análisis y contraste desde el punto de vista de su producción, recepción y circulación social
FFI2012-37260
Universitat Pompeu Fabra, Institut Universitari de Lingüística Aplicada

SKATER: Scenario Knowledge Acquisition by Text Reading
TIN2012-38584-Co6-05: Terminology Knowledge (SKATER-UPF-IULA)
Universitat Pompeu Fabra, Institut Universitari de Lingüística Aplicada

TIN2012-38584-Co6-06: Lingüística y cognición (SKATER-UB-FF)
Universitat de Barcelona, Facultat de Filologia
TIN2012-38584-Co6-04: Desarrollo y aplicación de recursos para el procesamiento lingüístico del gallego (SKATER-UVIGO)
Universidade de Vigo, Facultade de Filoloxía e Tradución

Utilización del vocabulario mítico-religioso en la formación de la terminología presocrática
FFI2012-32647
Universitat de les Illes Balears, Facultat de Filosofia i Lletres

GEA (GENTEXT+ECPC+ADEX): Un macrocorpus sobre género, desigualdad social y discurso político. Análisis y elaboración de materiales didácticos, lexicográficos y computacionales
FFI2012-39289
Universitat de València, Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació

Ampliación y adaptación del corpus PERLA de datos clínicos en el marco del proyecto internacional CHILDES/TALKBANK: perfiles pragmáticos y propuestas de intervención
FFI2012-39325-Co3-01
Universitat de València, Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació

Estudios sobre la lengua del Corpus Hippocraticum
FFI2012-36474
Universidad Complutense de Madrid, Facultad de Filología

Corpus léxico de inventarios del Siglo de Oro
FFI2012-31884
Universidad de León, Facultad de Filosofía y Letras

Los debates sobre el estado de la Nación (1983-2010). Análisis pragmlingüístico
FFI2012-31699
Universidad de Almería, Facultad de Humanidades

El inglés como lengua franca en los discursos especializados: Espacios alternativos de producción lingüística y cultural a través del análisis crítico de género
FFI2012-37346
Universidad de Zaragoza, Facultad de Filosofía y Letras

Léxico y gramática en el siglo XVII: Edición y estudio lingüístico de textos técnicos de navegación y astronomía
FFI2012-36768
Universidad Nacional de Educación a Distancia, Departamento de Lengua Española y Lingüística General

Regulación de los procesos neológicos y los neologismos en las áreas de neurociencias
FFI2012-34596
Universidad de Salamanca, Facultad de Traducción y Documentación

Lengua y Parlamento: Análisis y caracterización de una tradición discursiva
FFI2013-41172-P
Universitat de Barcelona, Facultat de Filologia

El diccionario de la ciencia y de la técnica del Renacimiento (DICTER): Implantación definitiva en la red
FFI2013-41386-P
Universidad de Salamanca, Instituto de Estudios Medievales y Renacentistas

Textos médicos latinos de los siglos VI-XI: Transmisión, edición crítica y estudio (III).
FFI2013-45690-P
Universidade da Coruña, Facultade de Filoloxía

Llista de tesis doctorals sobre terminologia de les universitats de la Xarxa Vives d'Universitats (2010-2014)

- BURGOS HERRERA, Diego Alberto. *Towards an Image-Term Co-occurrence Model for Multilingual Terminology Alignment and Cross-Language Image Indexing*. Institut Universitari de Lingüística Aplicada. Universitat Pompeu Fabra. 19/05/2014.
- CABRERA HERNÁNDEZ, Laura María. *Web 2.0: Wikipedia como fuente de información sobre las ciencias de la alimentación y de la nutrición*. Departament d'Infermeria Comunitària, Medicina Preventiva i Salut Pública i Història de la Ciència. Universitat d'Alacant. 01/02/2013.
- CALVO FERRER, José Ramón. *Videojuegos y aprendizaje de segundas lenguas: análisis del videojuego «The conference interpreter» para la mejora de la competencia terminológica*. Departament de Filologia Anglesa. Universitat d'Alacant. 16/01/2013.
- CONGOST MAESTRE, Nereida. *El lenguaje de las Ciencias de la Salud: los cuestionarios de salud y calidad de vida y su traducción del inglés al español*. Departament de Filologia Anglesa. Universitat d'Alacant. 17/12/2010.
- DE LUCCA, Jose Luiz. *PHRASENET - detección y extracción automatizada de unidades fraseológicas*. Departament de Lingüística Aplicada. Universitat Politècnica de València. 15/12/2011.
- FERNÁNDEZ SILVA, Sabela. *Variación terminológica y cognición. Factores cognitivos en la denominación del concepto especializado*. Institut Universitari de Lingüística Aplicada. Universitat Pompeu Fabra. 14/02/2011.
- GARCÍA CATALÁN, Shaila. *Hipertexto y modelización cinematográfica en la divulgación neurocientífica audiovisual. A propósito de «Redes» de Eduard Punset*. Departament de Ciències de la Comunicació. Universitat Jaume I. 02/07/2012.
- GONZALO IGLESIA, Juan Luis. *L'estructuració de la comunicació de risc en entorns complexos: comunicació, comunitats i mediacions. Risc nuclear, risc químic i canvi climàtic a la Unió Europea*. Departament d'Estudis de Comunicació. Universitat Rovira i Virgili. 16-11-2010.
- GYSKA, Tatiana. *Estudio lexicológico comparado de los nombres simples de profesiones del español, el ruso y el kirguiz: aplicaciones en lexicografía y enseñanza de lenguas*. Departament de Filologia Francesa i Romànica. Universitat Autònoma de Barcelona. 14/12/2011.
- JORDÀ MATHIASSEN, Eivor. *Lexicografía y género: un estudio comparativo de las diez ediciones del diccionario de términos jurídicos (inglés-español/español-inglés) de Enrique Alcaraz Varó y Brian Hughes*. Departament de Teoria dels Llenguatges i Ciències de la Comunicació. Universitat de València. 19/04/2012.
- JULIA LUNA, Carolina. *Estructura y variación en el léxico del cuerpo humano*. Departament de Filologia Espanyola. Universitat Autònoma de Barcelona. 28/04/2010.
- JUVÉ UDINA, Eulàlia. *Evaluación de la validez de una terminología enfermera de interfase*. Escola Universitària d'Infermeria. Universitat de Barcelona. 27/11/2012.
- LORENZO SALAZAR, Danica Joy. *Lexical bundles in scientific English: a corpus-based study of native and non-native writing*. Departament de Filologia Anglesa i Alemanya. Universitat de Barcelona. 24/11/2011.
- MARCO TORRES, Amparo. *La sanitat Valenciana en l'època de Madoz a través del «Diccionario Geográfico-Estadístico-Histórico de España y sus posesiones de ultramar» (1845-1850)*. Departament d'Història de la Ciència i la Documentació. Universitat de València. 21/12/2011.

- MARÍN GARCÍA, María Paz. *Los referentes culturales de tipo jurídico en la ficción narrativa: análisis descriptivo en un corpus de novelas en lengua inglesa y su traducción a español*. Departament de Traducció i Comunicació. Universitat Jaume I. 09/09/2010.
- MONTANÉ MARCH, Maria Amor. *Terminologia i implantació: anàlisi d'alguns factors que influencien l'ús dels termes normalitzats de la informàtica i les TIC en llengua catalana*. Institut Universitari de Lingüística Aplicada. Universitat Pompeu Fabra. 11/12/2012.
- MORENO VILLANUEVA, José Antonio. *Formación y desarrollo del léxico de la electricidad en español (siglos XVIII-XIX)*. Departament de Filologies Romàniques. Universitat Rovira i Virgili. 05/07/2012.
- MUÑOZ TORRES, Carlos Arturo. *Análisis contrastivo y traductológico de textos médicos (inglés-español)*. El género «Caso Clínico». Departament de Traducció i Interpretació. Universitat Autònoma de Barcelona. 24/02/2011.
- PARDO HERRERO, Pilar. *El diccionario enciclopédico hispano-americano de Montaner y Simón: a propósito del léxico de la ciencia y de la técnica*. Departament de Filologia Espanyola. Universitat Autònoma de Barcelona. 04/05/2012.
- PASCUAL FERNÁNDEZ, M. Luisa. *Diccionario de autoridades (2ª ed.): técnica lexicográfica y lengua de la ciencia*. Departament de Filologia Espanyola. Universitat Autònoma de Barcelona. 30/09/2013.
- PASTOR ENRÍQUEZ, Verónica. *Estrategias de búsqueda onomasiológica en la actividad de traducción. Una ayuda al diseño de diccionarios terminológicos*. Departament de Traducció i Comunicació. Universitat Jaume I. 20/09/2013.
- PENA MARTÍN, Carolina. *El género Dasya (Rhodophyta, Dasyaceae) en la península Ibérica y las islas Baleares: revisión taxonómica y nomenclatural*. Departament de Ciències Ambientals i Recursos Naturals. Universitat d'Alacant. 28/04/2011.
- POLYAKOVA NESTERENKO, Oksana. *Estudio de las peculiaridades de la terminología en el entorno académico del EEES en ruso y en español*. Departament de Lingüística Aplicada. Universitat Politècnica de València. 29/11/2013.
- QUEROL JULIÁN, Mercedes. *Discussion sessions in specialised conference paper presentations. A multimodal approach to analyse evaluation*. Departament d'Estudis Anglesos. Universitat Jaume I. 04/02/2011.
- SALAZAR BURGOS, Hada Rosabel. *Descripción y representación de los adjetivos deverbales del participio en el discurso especializado*. Institut Universitari de Lingüística Aplicada. Universitat Pompeu Fabra. 05/09/2011.
- SÁNCHEZ LOLLETT, Jeannette. *Voces de ciencia y técnica en el diccionario de autoridades (1726-1739)*. Departament de Filologia Espanyola. Universitat Autònoma de Barcelona. 25/09/2012.
- SEGHEZZI, Natalia Andrea. *Variación terminológica y canal de comunicación. Análisis contrastivo de textos especializados escritos y orales sobre lingüística*. Institut Universitari de Lingüística Aplicada. Universitat Pompeu Fabra. 27/10/2011.
- TEMIZÖZ, Özlem. *Postediting machine translation output and its revision: subject-matter experts versus professional translators*. Departament d'Estudis Anglesos i Alemanys. Universitat Rovira i Virgili. 24-10-2013.
- TRIAS FERRI, Laura. *La terminologia tèxtil a la documentació llatina de la Catalunya altomedieval*. Departament de Filologia Llatina. Universitat de Barcelona. 06/09/2012.
- TSAI, Hui-Wen. *Terminología del sutra del corazón: técnicas y opciones metodológicas de su traducción al chino, inglés y español*. Departament de Traducció i Interpretació. Universitat Autònoma de Barcelona. 01/06/2011.
- VALERO DOMÈNECH, Esperanza. *Patrones de la definición terminológica en el ámbito de la cerámica. Una contribución a la automatización de las definiciones*. Departament d'Administració d'Empreses i Màrqueting. Universitat Jaume I. 14/03/2014.
- VEGARA FABREGAT, Laura. *La metáfora en los textos jurídicos y su traducción: las resoluciones del Tribunal Supremo de los EE.UU.* Departament de Traducció i Interpretació. Universitat d'Alacant. 18/07/2013.
- ZARNIKHI, Abolfazl. *Towards a Model for Terminology Planning*. Institut Universitari de Lingüística Aplicada. Universitat Pompeu Fabra. 29/07/2014.